

No 2. stāva vestibila paveras skats uz pastāvīgās ekspozīcijas zālēm, 2011. gads. Plastiskā apdare vestibilā pirms restaurācijas darbu sākšanas.

Pašlaik šajā vietā norisinās intensīvi jaunās pazemes piebūves celtniecības darbi.

DACE ČOLDERE

FOTO: MARIKA VANAGA

Restaurācijas darbi LNMM

Objekts: Latvijas Nacionālais mākslas muzejs.
Pasūtītājs: RDĪD; būvuzraugs: L. Dubkevičs. **Projekts un autoruzraudzība:** arhitektu birojs «Processoffice» UAB un «Andrius Skiezgelas Architecture»; restaurācijas sadaļa: arhitekts A. Lapiņš (AIG). **Ģenerāluzņēmējs:** «Re&Re», būvdarbu vadītājs Juris Grodna, atbildīgais darbu vadītājs Ilmārs Ivuškāns. **Pārstāvji restaurācijas darbos** – koka logu, radiatoru koka paneļu restaurācija: «Re&Re» galdnieki un būvgaldniecības restauratori Guntis Vecvagars un Eduards Krilovs; iekštelpu apdare un zeltīšana – daiļkrāsotāja, polihromās koka un iekštelpu apdares, zeltījuma restauratore Sandra Priežčiekure; restaurācijas darbu vadītāja palīgs, veidotājs Māris Ikerts. **Restaurācijas darbu apakšuzņēmēji:** «RERE04» – iekštelpu restaurācija, konservācija, darbu vadītāja Kristīne Gulbe u.c. «Celtiks» – fasāžu restaurācija, dabīgā akmens elementu restaurācija, pie smilšakmens detaļu restaurācijas pieaicināts akmens restaurators Bartłomiej Kubiak (Polija), pie frontona skulpturālo veidojumu restaurācijas – būvmākslas mantojuma restaurators Edvīns Krūmiņš. Metāla elementu restaurators Ģirts Bērziņš; WAKF – koka logu un durvju restaurācija, restaurators Armands Teteris.

Latvijas Nacionālā mākslas muzeja ēka Krišjāņa Valdemāra ielā 10a kopš tās uzcelšanas ir viena no visnozīmīgākajām kultūras celtnēm Latvijā. Plašā Esplanādes parka malā brīvi stāvoša, varena, grezni dekorēta, nepārveidota – šī mākslu pils savu nozīmi saglabājusi līdz mūsdienām, un, jādoma, tā būs mužam.

Nenoliedzot nepieciešamību uzlabot ēkas tehnisko stāvokli un modernizēt to, likās, ka muzeja ēkas restaurācijai jālidzinās tam, kā tiek restaurēta glezna vai skulptūra – uzmanīgi un ar pietāti izturoties pret katru oriģināla daļu vai detaļu. Mūsu gadījumā tas var notikt tikai daļēji, jo jāpiekrit, ka ēka bija nogurusi no ilgstošās kalpošanas un vairs nespēja pildīt modernās pasaules prasības. Tās tehniskais stāvoklis vairs nespēja garantēt ēkā sakoncentrēto mākslas darbu drošību.

Kad gaisā sāka plīvot doma par nepieciešamību paplašināt muzeju, daudziem likās, ka ēka jāsglabā kā brīvi stāvošs mākslas

darbs parka zaļajā ielokā. Tāpēc ideja par paplašinājumu pazemē gan konkursa žūrijai, gan projektu vērtējošajam un skaņojošajam institūcijām likās pieņemams risinājums, jo vēsturiskās ēkas apjoms un plastiskā apdare saglabājās vizuāli netraucēti.

Tam, ka būvniecības gaitā radās apdraudējums ēkas eksistencei, par iemeslu bija nepietiekami kvalitatīva sagatavošanās vērienīgajiem celtniecības pasākumiem un varbūt arī nepiemērotu metožu izvēle. Pavērās vecās un radās jaunas plaisas ēkas sienās, kas darīja uzmanīgus visus procesa dalībniekus. Nekavējoties vajadzēja apturēt plaisu veidošanos un novērst to rašanās iemeslus, un tas sarežģīja un paildzināja projekta realizāciju, taču varbūt arī lika uzmanīgāk paraudzīties uz projekta iecerēm pieminekļa saglabāšanas aspektā.

Pašreizējā stadijā šķiet, ka apdraudējums ir novērsts un restaurācijas un celtniecības darbi turpinās normālā kārtībā.

Šobrīd, restaurācijas procesa gaitā, ieejot muzeja ēkā, izjūtas ir pretrunīgas. Vērienīgi